

۱- عَيْنِ المضارع لِـ (بِاعٍ-)

① يَبُوعُ ② يَبَاعُ ③ يَبِيعُ ④ يَبِيعُ

۲- عَيْنِ الصحيح (في أسلوب الجملة):

① أَنْتِ تخافين من الفتن فعليك بالقرآن! ② أَنْتِما يخافان من الفتن فعليهما بالقرآن! ③ الَّذِينَ تخافون من الفتن فعليهم بالقرآن! ④ الَّذِي يخاف من الفتن فعَلَى بالقرآن!

۳- عَيْنِ المفعول فيه منصوباً:

① أَسْفًا على فقدان هذا الطالب النشاط من بين الطلاب. ② حضرنا في جلسة الامتحان قبل الموعد المقرر ③ اقترب يوم العيد و نحن هيئاًنا أنفسنا للسفر ④ قضيت ساعة واحدة في بيت أصدقائي

۴- عَيْنِ الأصح والأدق في الجواب للترجمة:

إِنَّمَا المسلم يعتمد على نفسه و لا يُحَاكِي الآخرين:

① مسلمان فقط بر خویش تکیه می کند و تقلید دیگران را نمی کند! ② مسلمان از کسی پیروی نمی کند و تنها بر خویشتن تکیه می کند! ③ فقط مسلمان از دیگران پیروی نمی کند و بر نفس خویش اعتماد دارد! ④ انسان مسلمان بر خود اطمینان می کند و اطاعت از هیچ کس را روا نمی داند!

۵- ادباً در عبارت هو أَكْثَرُ مِنِّي أدباً چیست؟

① تمیز ② حال ③ مفعول مطلق ④ مفعول به

۶- عشاءً در عبارت و جاؤوا آباهم عشاءً يَبْكُونَ چیست؟

① مفعول به ② مفعول فيه ③ مفعول مطلق ④ تمیز

۷- انتخب كلمة مناسبة (للمفعول المطلق) يَجْتَهِدُ الطَّالِبُ في دروسه

① إجتهداً ② مُجتهداً ③ جاهداً ④ جهاداً

۸- انتخب التمييز

مَنْ أَرْفَعُ شَأْنًا

① مَنْ ② مَنْ أَرْفَعُ ③ أَرْفَعُ ④ شَأْنًا

۹- اَيّ عبارة لا تشتمل على الفعل المعتل؟

① رَبَّنَا وَ آتِنَا مَا وَعَدْتَنَا على رسلک. ② فَهَبْ لِي لَفَاك وَ هَبْ لِي رِضَاک. ③ لَفَاکِ هَوَاى رِضَاکِ مَنَاى. ④ إِنَّ اللَّهَ يَعْدُنَا مَغْفِرٍ مِنْهُ.

۱۰- عَيْنِ الصحيح للفراغ وفق الترجمة:

أَكْثَرُ النَّاسِ مَنْ فهيم ترین مردم کسی است که ناامید نمی شود!

① تفهيماً - ما قنط ! ② تفاهماً - ما یتس ! ③ فهيماً - لا یرجو ! ④ فهما - لا یقنط !

۱۱- «أَيُّهَا ! أكرموا العلماء» لا الْجُهَّال عين الصحيح للفراغ:

① التلاميذ ② الطالبات ③ الطفلة ④ المؤمنین

۱۲- ما هو الصحيح عن «ذق» قبل الإعلال؟

① يذوق ② تذوق ③ ذوقى ④ أذوق

۱۳- إملاً الفراغ بالفعل المضارع.

هُنَّ (جالُ)

① يُجَلْنَ ② جُلْنَ ③ يَجَالْنَ ④ تَجَلْنَ

۱۴- هُوَ أَكْثَرُ مِنْكَ صَبْرًا (صبراً ←)

① مفعول مطلق ② تمیز ③ مفعول به ④ حال

١٥ - عَيِّن السُّؤال المناسب للعبارة التالية : «الأنبياءُ بُعثوا مبشرين».

- ١ لماذا بُعث الأنبياء؟ ٢ كيف بُعث الأنبياء؟ ٣ هل بُعث الأنبياء مبشرين؟ ٤ متى بُعث الأنبياء مبشرين؟

١٦ - عَيِّن ما ليس فيه المفعول فيه:

- ١ سيبقى المؤمنون داعين للصلاح أبداً! ٢ أصلى كل ليلة خلف الإمام في المسجد! ٣ مازال الانسان الملتزم بعيداً عن الخمول والتكاسل! ٤ عندما تدخل الملائكة في أرض تخرج الشياطين منها!

١٧ - عَيِّن: المفعول المطلق:

- ١ إن في ذلك حقاً. ٢ طالبُ حقاً قد سلب. ٣ كلامك صحيح حقاً. ٤ كنت حقاً في الأمر.

١٨ - عَيِّن المستثنى منه محذوفاً:

- ١ لا تعملوا عملاً في الصباح إلا قراءة دروسكم! ٢ لم يبق عليكم إلا الوفاء بما وعدتم به أمهاتكم! ٣ يؤدى كل الطلاب واجباتهم الدراسية إلا الكسلان منهم! ٤ المعلمات ما شاهدن التلميذات في الصف إلا اثنتين منهن!

١٩ - عَيِّن ما ليس فيه المعتل الناقص:

- ١ خرج من الصف تلميذ ولم يعد حتى الآن! ٢ إتنا نأبى أن نأكل من أموالكم شيئاً إلا بدفع الثمن! ٣ يجب أن لا نسمح للفقراء والمساكين أن يأتوا إلى الاستقبال! ٤ استسلم الأب المسكين ولم ينه ولده!

٢٠ - عَيِّن الخطأ في الأفعال المعتلة:

- ١ التلميذات يعدن إلى بيوتهن! ٢ نحن لم نرج أن يأت الخليفة إلى مدينتنا! ٣ أنا لن أشكو في حياتي! ٤ الطالبة خشيت من عاقبة أمرها!

٢١ - عَيِّن المستثنى منه ليس محذوفاً :

- ١ ما كان عند باب البيت إلا أخى! ٢ ما كتبت التمرينات إلا واحدة من التلميذات! ٣ لا أشاهد أفراد الأسرة إلا أبى! ٤ لا يسرنى إلا نجاحك!

٢٢ - عَيِّن عبارة ما جاء فيها المفعول فيه منصوباً:

- ١ إلهي! لَمَّا أوصلتني إلى رضاك فقد وصلت إلى مناي! ٢ وهبني الله رحمته الخاصة فتأ أشكره دائماً! ٣ رُحنا نحو أصدقائنا لنقيم حفلة في هذا المكان! ٤ يوم العدل على الظالمين يكون يوماً أشد من يوم الجو على المظلومين!

٢٣ - عَيِّن الخطأ في المعتلات:

- ١ هم يدعون الباطل! ٢ هن يدعون إلى الإحسان! ٣ هن يخافن أمراض الأطفال! ٤ أنتم لا تخشون من الوحوش!

٢٤ - في أي عبارة تمكن ترجمة التمييز على شكل الفاعل؟

- ١ الإطّلاع على تضحيات المقاتل ملأ قلبنا إيماناً! ٢ «فمن يعمل مثقال ذرة خيراً يره» ٣ تتقدّم صديقتي في هذه السنة الدراسية درجة بين التلميذات! ٤ شجعت هذه القرية للدفاع عنها شباباً!

٢٥ - عَيِّن الخطأ لأسلوب الحال:

- ١ يصلّي المؤمن في المسجد خشوعاً! ٢ نعيش في الدنيا شاكرات! ٣ ساعدوا صديق مظلوماً! ٤ تجهدين في أعمالك راضية!

٢٦ - عَيِّن العبارة التي فيها ما يدل على زمان وقوع الفعل:

- ١ بين درجات طلاب هذا الصف اختلاف كبير! ٢ ليس هناك حدّ لحاجات الإنسان ولكن المصادر محدودة! ٣ اليوم يوم الأب ونحن نهئ أنفسنا لحفلة عظيمة! ٤ رأيت صورة لأستاذي في يوم تكريم المعلم بعد أن ناداني المدير!

٢٧ - عَيِّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية:

عَيِّن صاحب الحال فاعلاً:

- ١ أخذت الكتب من المكتبة سريعاً! ٢ يحاسب المخطئ خائفاً! ٣ رأيت الضيوف في العُرّة جالسين! ٤ دعوت أقربائي شاكرين!

٢٨ - عَيِّن التمييز:

- ١ ساعدت المسكين مؤمناً بالله! ٢ كانت الطالبة ساعية في الصف دائماً! ٣ رأيت رجلاً زادني مروءة في التعامل مع الناس! ٤ كأن هناك شعوراً خفياً في كل الحيوانات!

٢٩ - عَيِّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية:

عَيِّن حرف النداء محذوفاً:

- ١ رَّبِّكَ ينصرك دائماً في مواجهة المشاكل و هو معك أينما كنت!
٣ رَّبِّكُمْ الَّذِي يَعْلَمُ مَا فِي صُدُورِكُمْ، فَلَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَتِهِ!

٣٠ - عَيِّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية.

عَيِّن الصحيح في النداء:

- ١ يَا أَيَّتُهَا الْمَجْدُ؛ لَا تَحْسَبْ أَنِّي لَا أُسْتَطِيعُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَكَ!
٣ يَا أَمِيرُ؛ لَسْتَ مَفْلُحاً أَبَدًا، وَ هَذَا عَاقِبَةُ كَذِبِكَ!

- ٢ رَبِّي إِنْ كُنْتُ خَاطِئًا فَلَا تُحْرِمْنِي مِنْ عَفْوِكَ وَ لَا تُطْرِدْنِي مِنْ بَابِكَ!
٤ رَبَّنَا مَنْ أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَاهُ!

- ٢ يَا طَالِبُو الْعِلْمِ؛ سَتَحْصِلُونَ عَلَيْهِ بَعْدَ أَنْ تَسْهَرُوا اللَّيَالِيَ!
٤ يَا عَلِيًّا؛ لَمْ تَجْتَنِبِ الاجْتِهَادَ وَ النِّشَاطَ فِي الْحَيَاةِ!

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۳

زیرا با توجه به «-» پس از باع مضارعش می شود «بِیْعُ»
متوسط

۲ - گزینه ۱

زیرا انت دومین شخص مفرد مؤنث و دقیقاً با «تخافین» که دومین شخص مفرد مؤنث است مطابقت دارد.
گزینه ۲ انتها = که جزء ضمایر بر شخص مخاطب است با یخافان که جزء شخص غائب است مطابقت ندارد.
گزینه ۳ = الّذین برای غائب ولی تخافون برای مخاطب به کار رفته است.
گزینه ۴ یخاف با ضمیر «ی» در عَلَیّ مطابقت ندارد.

آسان

۳ - گزینه ۲

«قَبْلَ» در این گزینه مفعول فیه است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱ : بین = مجرور به حرف جرّ است.

گزینه ی ۳ : یوم فاعل برای فعل اقْتَرَبَ می باشد.

گزینه ی ۴ : ساعه مفعول به است.

آسان

۴ - گزینه ۱

إِنَّمَا : فقط / یَعْتَمِدُ : تکیه می کند / لَا يُحَاكِي : تقلید نمی کند / الْآخَرِينَ : دیگران.

آسان

۵ - گزینه ۱

زیرا اَدَباً از اسم تفضیل یعنی «اکثر» رفع ابهام کرده است.

آسان

۶ - گزینه ۲

عشاء یعنی «شامگاه» ظرف زمان است که زمان وقوع فعل را بیان کرده و مفعول فیه است.

آسان

۷ - گزینه ۱

«يَجْتَهِدُ» مضارع باب افتعال و مصدر آن «اجْتِهَاد» است.

آسان

۸ - گزینه ۴

«ارْفَعُ» اسم تفضیل و عامل رفع ابهام آن کلمه ی «شَأْنًا» است که در نقش تمییز می باشد.

آسان

۹ - گزینه ۳

در عبارت گزینه ی «۳» فعل وجود ندارد. فعل های معتل در سایر گزینه ها: آتْنَا وعدت، هب و بعد که هب و هب و وعد و وعد است.

آسان

۱۰ - گزینه ۴

فهماً بعد اسم تفضیل آمده و تمییز است و فعل مضارع منفی لَا يَقْنُطُ در معنای «ناامید نمی شود» مناسب جای خالی عبارت می باشند.

آسان

۱۱ - گزینه ۱

با توجه به فعل «اُكْرِمُوا» که جمع مذکر امر مخاطب است، کلمه ی «التَّلَامِيذُ» که جمع مکسر و مذکر حقیقی می باشد، برای جای خالی جمله مناسب است.

آسان

۱۲ - گزینه ۲

تَذَوَّقُ ← دُوقَ ← دُوقَ

این فعل اجوف است و چون به امر تبدیل شده است و پس از حرف عله ساکن آمده است. حرف عله حذف می‌شود.
آسان

۱۳ - گزینه ۱

مضارع فعل اجوف «جَالٌ» متناسب با ضمیر «هن» به صورت «يَجْلُنَ» با حذف حرف عله است.

آسان

۱۴ - گزینه ۲

صبراً، اسم جامد نکره‌ی منصوب بعد از اسم تفضیل و ابهام جمله‌ی قبل از خود را برطرف می‌سازد، لذا تمییز است.

آسان

۱۵ - گزینه ۲

«مبشرین» حال است و در جواب کلمه پرسشی «کیف» می‌آید، حال کیفیت و چگونگی وقوع فعل را نشان می‌دهد.

متوسط

۱۶ - گزینه ۳

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها: در گزینه ۱ - «أبدأ»، در گزینه ۲ - «خَلَفَ»، در گزینه ۴ - «عندما» مفعول فیه می‌باشد.

متوسط

۱۷ - گزینه ۳

حقاً در این گزینه مفعول مطلق است. کلمه حقاً در گزینه (۱) اسم حروف مشبّهه مؤخّرو در گزینه (۲) مفعول به و در گزینه (۴) خبر کان منصوب می‌باشد.

متوسط

۱۸ - گزینه ۲

(۱) «عملاً» مستثنی منه است.

(۲) مستثنی منه محذوف است و مستثنی در این عبارت مفرغ است.

(۳) «الطُّلاب» مستثنی منه است.

(۴) «التلمیذات» مستثنی منه است.

متوسط

۱۹ - گزینه ۱

«يَعُدُّ» مضارع مجزوم به «لَمْ» از ریشه «ع و د» معتل و اجوف است.

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها

گزینه‌ی «۲»: «نَأْبَى» (أ ب ی) معتل و ناقص است.

گزینه‌ی «۳»: «يَأْتُوا» (أ ت ی) معتل و ناقص است.

گزینه‌ی «۴»: «يَنَّهُ» (ن ه ی) معتل و ناقص است.

متوسط

۲۰ - گزینه ۲

نحن لم نرجُ أن يأتي الخليفة ... (ان از حروف ناصبه است و حرف عله را حذف نمی‌کند).

متوسط

۲۱ - گزینه ۳

در سایر گزینه‌ها جمله قبل از «إِلَّا» ناقص است، ولی در گزینه ۳ جمله قبل از «إِلَّا» کامل است و «افراد الأسرة» مستثنی منه می‌باشد.

متوسط

۲۲ - گزینه ۴

«يوم» اول، مبتدا، «يوماً» خبر «يكون» و «يوم» دوم مجرور به حرف جر است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «لَمَّا» مفعول فیه و محلاً منصوب است.

گزینه‌ی «۲»: «دائماً» مفعول فیه و منصوب است.

گزینه‌ی «۳»: «نحو» مفعول فیه و منصوب است.

متوسط

۲۳ - گزینه ۳

«يَخَافُ» فعل مضارع اجوف است اگر فعل مضارع اجوف بدون حروف جازمه بیایند حرف عله فقط در ۲ صیغه جمع مؤنث حذف می شود.

«يَخَافَنَّ» ^{شکل صحیح} بدلِیل اینکه «الف» حذف می شود فاء الفعل «فتحه» می گیرد.

متوسط

۲۴ - گزینه ۳

تمییزی را می توان در قالب فاعل یا مفعول یا مبتدا معنی کرد که رفع ابهام از جمله کند. بنابراین تمییزهای مفرد را که رفع ابهام از اسم می کند که شامل تمییز عدد - پیمانه - مساحت نمی توان به صورت فاعل - مفعول یا مبتدا معنی کرد. در گزینه ی ۱ «ایماناً» تمییز است و «قلب» مفعول به است می توان «امیان» را مفعول معنی کرد.

«اطلاع از فداکاری های رزمنده ایمان قلیمان را پر کرد» در گزینه ی ۲ به دلیل اینکه «خیراً» رفع ابهام از «مثقال» که وزن است نمی توان آن را به صورت فاعل ترجمه کرد. در گزینه ی ۴ نیز «شباباً» به دلیل اینکه بعد از مفعول به (هذه القرية) قرار گرفته می توان به صورت مفعول معنی کرد «جوانان این روستا را برای دفاع از آن تشویق کردم».

بدلیل اینکه در گزینه ی ۳ «تَتَقَدَّمُ» فعل لازم است و «درجۀ» رفع ابهام از جمله کرده است.

«نمره دوستم در این سال تحصیلی در میان دانش آموزان پیشرفت کرده است».

متوسط

۲۵ - گزینه ۱

گزینه ۱ «خشوعاً» تمییز است زیرا جامد می باشد. در سایر گزینه ها «شاکرات» اسم فاعل، «مظلوماً» اسم مفعول، «راضیۀ» اسم فاعل همه مشتق می باشند.

متوسط

۲۶ - گزینه ۴

در این گزینه کلمه بعد مفعول فیه است و معنای زمان می دهد.

در گزینه ۱ بین مفعول فیه مکان در گزینه ۲ هناك مفعول فیه مکان و در گزینه ۳ الیوم مبتدا و یوم خبر است که نه تنها مفعول فیه مکان بلکه مفعول فیه زمان هم نیست.

آسان

۲۷ - گزینه ۱

زیرا صاحب حال در این گزینه ضمیر بارز «تُ» در «أَخَذْتُ» می باشد در گزینه های ۲ و ۳ و ۴ صاحب حال به ترتیب «المخطئ» نائب فاعل و «الضیوف» مفعول به و «اقرباء» مفعول به می باشد.

متوسط

۲۸ - گزینه ۳

«مروءة» از فعل «زاد» رفع ابهام کرده و تمییز و منصوب است.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: «مؤمناً» حال است.

گزینه «۲»: «ساعیة» خبر «كانت» و «دائماً» مفعول فیه است.

گزینه «۴»: «شعورا» اسم مؤخر «كأن» و «خفياً» صفت برای آن است.

متوسط

۲۹ - گزینه ۲

در گزینه «۲»: «رَبِّ» منادای مضاف و منصوب است (ای پروردگارم! اگر من خطاکار بوده ام، مرا از بخشش خود محروم نساز و مرا از درگاهت مران!). بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «رَبِّ» مبتدا و مرفوع است (پروردگارت همواره در مواجه شدن با مشکلات تو را یاری می دهد و هر کجا که باشی، همراه توست!).

گزینه «۳»: «رَبِّ» مبتدا و مرفوع است (پروردگار شما کسی است که می داند آنچه را که در سینه های تان است، پس از رحمت وی ناامید نشوید!).

گزینه «۴»: «رَبِّ» مبتدا و مرفوع است (پروردگار ما کسی است که آفرینش هرچیزی را بدان عطا نموده است، سپس آن را هدایت کرده است!).

متوسط

۳۰ - گزینه ۳

گزینه ۱: «المُجَدِّ» مذكر است، «اِيْها» صحیح است.

گزینه ۲: «طالبو» مرفوع است در صورتی که منادای مضاف است و باید «طالبی» باشد.

گزینه ۴: «علیّا» منادای عَلَم است و باید مبنی بر ضمّ باشد پس «یا عَلِیُّ» صحیح است.

آسان

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳	۶ - ۲	۱۱ - ۱	۱۶ - ۳	۲۱ - ۳	۲۶ - ۴
۲ - ۱	۷ - ۱	۱۲ - ۲	۱۷ - ۳	۲۲ - ۴	۲۷ - ۱
۳ - ۲	۸ - ۴	۱۳ - ۱	۱۸ - ۲	۲۳ - ۳	۲۸ - ۳
۴ - ۱	۹ - ۳	۱۴ - ۲	۱۹ - ۱	۲۴ - ۳	۲۹ - ۲
۵ - ۱	۱۰ - ۴	۱۵ - ۲	۲۰ - ۲	۲۵ - ۱	۳۰ - ۳